

גמ"ר 1032/07/18 - המוסד לביטוח לאומי נגד מדינת ישראל, דוד בן מוחה

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

גמ"ר 1032-07-18 מדינת ישראל נ' בן מוחה

בפני	כבוד השופט אור לרנר
המבקש	המוסד לביטוח לאומי
נגד	
המשיבים	1. מדינת ישראל 2. דוד בן מוחה

החלטה

בקשה לעיון וצילום חומרים מתוך תיק בית המשפט.

רקע כללי

במסגרת תיק זה, הואשם בתחילה המשיב 2, על ידי המשיבה 1, בגרימת מותו של מר משה אלואר (להלן: "המנוח"). בהמשך ההליך, הגיעו הצדדים לכדי הסכמה לפיה יודה המשיב 2 בגרימת התאונה והחבלות שנגרמו למנוח בה; אך לא באחריות למותו של המנוח. בהתאמה, הורשע המשיב 2 במיוחס לו בכתב האישום המתוקן ודינו נגזר ביום 4.4.21.

הבקשה

המבקש, המוסד לביטוח לאומי, עותר לאפשר לו לעיין במסמכים מתוך התיק ולהגדירו כבעל ייפוי כוח המורשה לעין במלוא התיק. לטענת המבקש, הוא נכנס לנעליו של המנוח, מכוח סעיף 328(ב) לחוק הביטוח הלאומי ולכן ממילא רשאי לעיין בתיק.

המשיב 2, באמצעות בא-כוחו עו"ד גרבאוי, אינו מתנגד לבקשה.

המשיבה 1 לא הגיבה לבקשה והמועד לקבלת תגובתה חלף.

דין והכרעה

עמוד 1

לטענת המבקש, הוא נכנס בנעליו של המנוח העבירה ולכן יש לבחון את זכותו של המנוח (או מי מטעמו), לעיין בחומרי התיק.

בענייננו יש לזכור כי בהתאם לכתב האישום המקורי שהוגש בתיק, הואשם הנאשם באחריות למותו של המנוח ולכן מעמדו של המנוח (ו/או מי טעמו), כנפגע עבירה נקבע בסעיף 2 לחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א- 2001 (להלן: "**חוק זכויות נפגעי עבירה**"). נוכח העבירה בה הואשם בתחילה המשיב 2, יחד עם חלק ב' של התוספת הראשונה לחוק זכויות נפגעי עבירה יש אף להגדיר את המנוח כנפגע עבירת אלימות חמורה.

כן יש לזכור, כי הגם שבסופו של יום לא הורשע המשיב 1 באחריות למותו של המנוח, מעמדו של זה כנפגע עבירה לא משתנה בעקבות הסדר הטיעון.

חוק זכויות נפגעי עבירה והתקנות שנקבעו בצדו (תקנות זכויות נפגעי עבירה, תשס"ב 2002), באו לעולם על מנת להסדיר את מעמדם וזכויותיהם המשמעותיים והמיוחדים של נפגעי העבירה. חוק זכויות נפגעי עבירה מאפשר לנפגע העבירה לעיין ולקבל עותק מכתב האישום (בכפוף לסייגים), לקבל עדכונים על ההליך הפלילי ואף להביע עמדה לגבי הליכים מסוימים (כגון עיכוב הליכים, הסדרי טיעון שחרור על תנאי וכו'). יחד עם זאת אין בחוק זכויות נפגעי עבירה התייחסות לזכות העיון של נפגע העבירה בתיק בית המשפט.

בהתאם, יש לבחון את הבקשה בהתאם לכללים הרגילים, קרי לאורו של עיקרון פומביות הדיון הקבוע בסעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה, התשמ"ד 1984, כמו גם סעיף 68 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד- 1984 בשילוב עם תקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), תשס"ג 2003 (להלן: "**תקנות העיון**").

בנוסף, נוכח מעמדם המיוחד של נפגעי העבירה בהליך הפלילי יש לבחון את הבקשה גם לאורו של חוק זכויות נפגעי העבירה ומקום בו נדרשת פרשנות, בהיעדר כוונה ברורה וחד משמעית אחרת, יש להתייחס לדברי החקיקה כבאים להגשים את זכויות נפגעי העבירה [ר' לדוגמא, בשינויים המחויבים, **ת"פ 47550-01-15 מדינת ישראל נ' מושקט** (1.2.16); **ת"ד 4637-10-17 מדינת ישראל נגד חריר** (20.1.19)].

לאחר עיון ושקילה הגעתי למסקנה כי לא ניתן לאפשר למבקש להיות מורשה עיון כללי בתיק.

תקנה 4 לתקנות העיון, מסדירה את הדרך בה מתבקש עיון בתיק בית משפט וקובעת כי זכותו של כל אדם לעיין בתיק בית המשפט בכפוף לסייגים "ובלבד שהעיון בו אינו אסור על פי כל דין". מלשון התקנה וסעיפי המשנה בה, ברור הוא כי אין המדובר בבקשת עיון כללית ולמפרע; ועל בית המשפט לשקול את הדברים בהתאם להיקף העיון המבוקש ובין היתר בהתאם לקריטריונים הקבועים בסעיפים 4(ד), (ה) ו-ו) לתקנות העיון.

הגדרת המבקש כמורשה עיון בתיק בית המשפט משמעה מתן היתר כללי, למפרע, לעיון בפרוטוקולים ובמסמכים נוספים והדבר נוגד לטעמי את הוראות תקנות העיון שכן הוא שולל מבית המשפט את האפשרות לשקול את השיקולים הנדרשים לעניין, בהתאם לחוק זכויות נפגעי העבירה ותקנות העיון. לצורך ההשוואה, סעיף 15(ב) לחוק זכויות נפגעי העבירה קובע, כי על אף מעמדם המיוחד של נפגעי העבירה וזכותם לנכוח גם בדיונים הנערכים בדלתיים סגורות, רשאי בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שלא לאפשר נוכחותם זו.

זאת ועוד, המשך עיון בתקנות מלמד כי מי הרשאי ליתן היתר עיון כללי בתיק או בסוגי תיקים הינו מנהל בתי המשפט (סעיף 5 לתקנות).

נוכח האמור אני דוחה את הבקשה להגדיר את המבקש כמורשה עיון בתיק.

מאידך ברור, כי אין הצדקה למנוע מהמבקש את המותר לכל אדם. בהתאמה, אני מורה למזכירות בית המשפט לאפשר למבקש לצלם את כתב האישום המתוקן מיום 19.5.20, פרוטוקול הכרעת הדין מאותו מועד וגזר הדין מיום 4.4.21; והכל על פי הנהלים הרגילים.

ככל שיידרש המבקש למסמכים נוספים יגיש בקשה פרטנית והיא תיבחן לגופו של עניין.

להודיע לצדדים ולב"כ המבקש.

ניתנה היום, ג' תשרי תשפ"ג, 28 ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים.